

UCHWAŁA NR 1177/23
RADY MIASTA TORUNIA
z dnia 19 października 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023r. poz. 40 z późn. zm.¹⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2030”, określającą misję i wizję rozwoju kulturalnego miasta Torunia ze wskazaniem obszarów strategicznych celów i zadań, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Torunia do corocznego przedstawiania Radzie Miasta Torunia, sprawozdania z realizacji Strategii w terminie do złożenia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Torunia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

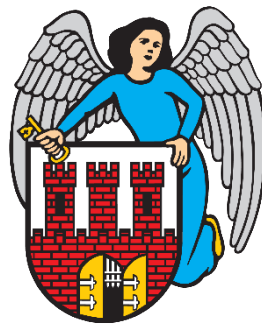
Przewodniczący Rady Miasta
Torunia

Marcin Czyżniewski

¹⁾Zmiany niniejszej ustawy zostały ogłoszone w: Dz.U. z 2023 r. poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688.

Załącznik do uchwały nr 1177/23
Rady Miasta Torunia
z dnia 19 października 2023 r.

**STRATEGIA ROZWOJU KULTURY
MIASTA TORUNIA
DO ROKU 2030**

**MIASTO
TORUŃ**

**Urząd Miasta Torunia
Toruń 2023**

Spis treści

I. Wprowadzenie

I. 1. Polityka kulturalna miasta Torunia

I. 2. Nowelizacja Strategii Rozwoju Miasta Torunia – dokumentu nadrzędnego dla miejskich strategii sektorowych – jako przesłanka aktualizacji Strategii Rozwoju Kultury

I. 3. Strategia Rozwoju Kultury jako długoterminowy program przygotowania Torunia do pełnienia roli Europejskiej Stolicy Kultury 2029

I. 4. Założenia metodyczne

I. 5. Podsumowanie i rekomendacje

II. Założenia aktualizacji strategii rozwoju kultury miasta Torunia:

II. 1. Zaktualizowana lista atutów, szans, słabości i zagrożeń wobec sektora kulturalnego

II. 2. Wizja, misja, kierunki strategiczne

II. 2.1 Strategiczna wizja kultury w Toruniu

II. 2.2 Misja strategiczna kultury w Toruniu

II. 2.3 Filary strategii rozwoju kultury w Torunia

II. 2.4 Obszary i cele strategiczne

III. Uwagi końcowe

I. Wprowadzenie

I. 1 Polityka kulturalna miasta Torunia

Strategia Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2020 została przyjęta uchwałą Rady Miasta nr 467/2012 z dnia 13 grudnia 2012 r. Następujące w kolejnych latach przemiany w środowisku artystycznym naszego miasta, rozwój infrastruktury kulturalnej oraz oczekiwań odbiorców spowodowały, że już po kilku latach obowiązywania dokumentu organizatorzy działalności kulturalnej zaczęli dostrzegać potrzebę jego uaktualnienia. Podczas cyklicznych spotkań organizowanych przez Wydział Kultury z udziałem dyrektorów miejskich instytucji kultury oraz w ramach Zespołu ds. Wdrażania Strategii zgłoszono wiele propozycji korygujących wytyczone przez Strategię cele i zadania, które później zostały przedstawione i omówione podczas prac specjalnego podzespołu ds. Społecznych nad aktualizacją Strategii w 2017 r. Warto w tym miejscu dodać, że w aktualizowanym dokumencie uwzględniono wyniki zrealizowanego w drugiej połowie 2017 r. badania społecznego pt. „Potrzeba i ocena jakości życia mieszkańców miasta Torunia”, którego celem było uzyskanie odpowiedzi na wiele pytań dotyczących potrzeb kulturalnych obywateli naszego miasta.

17 maja 2018 r. Rada Miasta Torunia przyjęła uchwałę nr 861/2018 w sprawie przyjęcia aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.* Uchwała stała się impulsem do podjęcia w trzecim kwartale 2018 r. działań w celu aktualizacji dokumentu Strategii Rozwoju Kultury, w którym wiele celów operacyjnych i zadań strategicznych było sformułowanych w odmienny sposób niż w aktualnej Strategii Rozwoju Miasta. W opinii zarówno Wydziału Kultury, jak i członków Zespołu ds. Wdrażania Strategii zwrócono uwagę na konieczność mocniejszego zaakcentowania roli edukacji kulturalnej oraz rewizji katalogu mierników i wskaźników pomagających monitorować realizację celów Strategii. 5 lutego 2019 r. projekt aktualizacji strategii dla sektora kulturalnego został zaprezentowany Komisji Kultury, Turystyki i Promocji Rady Miasta Torunia. Na podstawie propozycji zmian i poprawek zgłoszonych przez radnych powstał kolejny projekt dokumentu, który przekazano do konsultacji dyrektorom instytucji kultury oraz innym podmiotom prowadzącym działalność kulturalną. Następnie zorganizowano dwa otwarte spotkania, by skonsultować treść powstającego dokumentu z przedstawicielami całego środowiska kulturalnego. Tematem przewodnim pierwszego panelu było przeanalizowanie dotychczasowych sposobów mierzenia jakości działalności artystycznej oraz sformułowanie nowych, optymalnych wskaźników i mierników niezbędnych do pomiaru stopnia realizacji celów operacyjnych i zadań. Drugie spotkanie dotyczyło z kolei metod i programów edukacji kulturalnej. W tym samym czasie proces łączenia Domu Muz i Dworu Artusa, zapoczątkowany w II kwartale 2019 r., a także działania związane z powrotem festiwalu CAMERIMAGE do Torunia i powstawaniem nowej instytucji kultury – Europejskiego Centrum Sztuki Filmowej CAMERIMAGE – spowodowały, że przygotowany projekt stracił na aktualności.

Kolejna aktualizacja Strategii została przygotowana na początku 2020 r. Trudna sytuacja sektora kultury wobec ogłoszonej w marcu 2020 r. pandemii COVID-19 i wprowadzania kolejnych ograniczeń działalności kulturalnej, jak również brak danych pozwalających na wiarygodne prognozowanie sytuacji w kolejnych latach były uzasadnieniem przyjęcia rozwiązania tymczasowego w postaci wydłużenia czasu obowiązywania dotychczasowego dokumentu. Kultura jest jedną z branż, które najbardziej ucierpiały z powodu sytuacji spowodowanej wprowadzaniem ograniczeń mających na celu minimalizację rozprzestrzeniania się koronawirusa. Od wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego w połowie marca 2020 r. do ostatnich miesięcy 2020 r. niemalże nie było momentu, w którym instytucje kultury oraz inni organizatorzy przedsięwzięć kulturalnych mogli działać w trybie, w jakim funkcjonowali przed epidemią. Ponadto nie można było ocenić, czy taka sytuacja nie powtórzy się w kolejnych latach. Dlatego też 17 grudnia 2020 r. Rada Miasta Torunia przyjęła uchwałę nr 535/20 w sprawie wydłużenia okresu obowiązywania „*Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2020*”, wydłużając okres jej obowiązywania do 30 czerwca 2022 r. W momencie podejmowania uchwały wydawało się, że w drugiej połowie 2021 r., a najpóźniej w 2022 r. możliwe będzie rzetelne zdiagnozowanie stanu toruńskiej branży kulturalnej, a w ślad za tym będą mogły rozpocząć się prace nad strategią wyjścia z kryzysu i długoterminowymi kierunkami rozwoju.

Trwający znacznie dłużej, niż zakładano, okres epidemii, który został zniesiony dopiero rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii*, pogarszająca się sytuacja ekonomiczna oraz skutki rosyjskiej inwazji na Ukrainę spowodowały dezaktualizację tego planu. Co więcej, założenie, że w okresie postpandemicznym będzie możliwy powrót do funkcjonowania i finansowania sektora kulturalnego w naszym mieście w sposób podobny do okresu sprzed 2020 r., okazało się mało realistyczne.

I. 2 Po co nam strategia

Obecnie przed twórcami dokumentów strategicznych mających wskazać optymalne drogi rozwoju w takich dziedzinach jak działalność kulturalna stają różne problemy. Należą do nich m.in. niespodziewany wzrost kosztów energii elektrycznej i ogrzewania obiektów, w których prowadzona jest działalność kulturalna, a także rosnąca inflacja, której jednym ze skutków jest konieczność podwyżek wynagrodzeń pracowników oraz wzrastające oczekiwania ze strony artystów. Ponadto obciążenia finansowe i brak perspektyw zwiększenia równoważących je przychodów ograniczyły również możliwości władz samorządowych w zakresie wspierania podmiotów działających w kulturze. W tych warunkach jeszcze bardziej istotny niż wcześniej staje się postulat utrzymania jak największej dostępności wydarzeń kulturalnych, związany bezpośrednio z ideą kolektywnego przeżywania kultury oraz powinnościami gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty lokalnej. Dlatego też wobec rosnącej liczby zagrożeń władze samorządowe i toruńscy organizatorzy przedsięwzięć kulturalnych powinni wspólnie zastanowić się, jak umiejętnie wykorzystać posiadany potencjał, żeby stworzyć w naszym mieście środowisko sprzyjające inicjowaniu nowych działań i rozwiązań oraz zapewnić nie tylko przetrwanie wielu cennych przedsięwzięć kulturalnych, ale także ich dalszy rozwój. Odpowiednie zapisy w Strategii i ich konsekwentna realizacja pozwolą uruchomić działania, które zaowocują pozytywnymi zmianami w obrębie toruńskiego sektora kultury.

W naszej opinii zaktualizowana Strategia powinna przedstawić propozycje rozwiązań, które wesprą regenerację miejskiego sektora kultury po okresie pandemii, nie tylko w kontekście wychodzenia z problemów ekonomicznych, ale także odbudowy widowni, i pozwolą uniknąć sytuacji, w której tzw. potrzeby wyższego rzędu, a wśród nich korzystanie z oferty kulturalnej tracą na znaczeniu wobec innych potrzeb bytowych. Co więcej, ze względu na psychologicznie uzasadnione pragnienie ucieczki od problemów życia codziennego dotychczasowi odbiorcy kultury będą coraz częściej poszukiwać rozrywki niewymagającej żadnego wysiłku umysłowego. A to właśnie sektor rozrywki otrzymuje potężne wsparcie ze strony mediów elektronicznych finansowanych przez reklamodawców. Dlatego coraz istotniejsze staje się stworzenie programu działań pozwalającego wzbudzić u jak największej liczby potencjalnych odbiorców potrzebę kontaktu ze sztuką, czyli wykreowanie popytu na wysokiej jakości usługi kulturalne.

I. 2. Nowelizacja Strategii Rozwoju Miasta Torunia – dokumentu nadrzędnego dla miejskich strategii sektorowych – jako przesłanka aktualizacji Strategii Rozwoju Kultury

Strategia lokalna jest wyrazem polityki publicznej władz samorządowych, co warunkuje konieczność jej silnego związku z innymi politykami. Strategia rozwoju kultury – jako jedna z polityk lokalnych – powinna koncentrować się na osiągnięciu możliwie najlepszych efektów o charakterze twórczym, edukacyjnym, społecznym i gospodarczym przy optymalizacji wykorzystania posiadanych oraz możliwych do pozyskania zasobów, w tym również finansowych. Jednocześnie musi być spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym, obowiązującymi lub tworzonymi w ramach różnorodnych funkcji aktywności publicznej samorządu (w tym promocji, edukacji, rozwoju gospodarczego) oraz w ramach wyższych poziomów zarządzania sprawami publicznymi (np. strategii rozwoju miasta, strategii rozwoju województwa itp.).

Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 została przyjęta przez Radę Miasta Torunia 4 listopada 2010 r. uchwałą nr 935/2010. 17 maja 2018 r. dokument został zaktualizowany uchwałą Rady Miasta nr 861/2018 w sprawie przyjęcia aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r. (dalej SRM)*. Uchwalenie dokumentu spowodowało konieczność aktualizacji *Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia* przez m.in. dostosowanie do treści SRM z jednoczesnym wydłużeniem perspektywy do co najmniej 2028 r. Mając na uwadze potrzebę zharmonizowania wszystkich dokumentów strategicznych miasta, a więc dążenie do ich zintegrowania i komplementarności, podjęto przed wybuchem pandemii COVID-19 prace zmierzające m.in. do uaktualnienia *Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia* w taki sposób, aby ujednoczyć cele operacyjne i zadania oraz odnieść się do zmienionego otoczenia, np. dostosowując dokument do *Strategii rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.

Zaktualizowana miejska strategia precyzuje misję Torunia do roku 2028, która brzmi: *Jesteśmy miastem kreatywnej, otwartej i przedsiębiorczej społeczności, dumnej z dziedzictwa kulturowego swoich przodków, przełomowych w dziejach świata odkryć w astronomii, które do dzisiaj inspirują do tworzenia nowoczesnego, metropolitalnego ośrodka kultury, nauki, gospodarki i turystyki, opartego na innowacjach i synergii z partnerami w otoczeniu krajowym i międzynarodowym.*

Według zawartej w SRM wizji Toruń jest m.in.:

- miastem otwartym i aktywnym kulturowo,

- miejscem atrakcyjnej oferty turystycznej, znanym ośrodkiem regionu i kraju, rozpoznawalnym w Europie i na świecie,
- ośrodkiem rozwiniętej edukacji, centrum akademickim o krajowym i międzynarodowym znaczeniu.

Aby zrealizować przyjętą wizję i misję, wytyczono następujące cele strategiczne, operacyjne oraz zadania, które dotyczą obszaru kultury:

Cel strategiczny 1. Toruń atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy.

Cel operacyjny 1.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

Zadanie 1.1.8. *Wykorzystanie potencjału infrastruktury społecznej i potencjału zasobów ludzkich do prowadzenia działań edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych oraz działań integracyjnych (w tym współpracy międzypokoleniowej).*

Zadanie 1.1.20. *Organizowanie lokalnych wydarzeń kulturalnych na rzecz zwiększania integracji i aktywności społeczności miasta.*

Zadanie 1.1.21. *Współdziałanie osiedlowych domów kultury, bibliotek, świetlic środowiskowych, spółdzielni mieszkaniowych na rzecz tworzenia zróżnicowanych społecznie wspólnot w miejscu zamieszkania.*

Cel operacyjny 1.3. Tworzenie wysokiej jakości oferty kulturalnej.

Zadanie 1.3.1. *Tworzenie wysokiej jakości i zróżnicowanej oferty całorocznej dla wszystkich mieszkańców i odwiedzających Toruń turystów, w tym wydarzeń o znaczeniu międzynarodowym.*

Zadanie 1.3.2. *Rozwijanie sieci współpracy podmiotów prowadzących działalność kulturalną.*

Zadanie 1.3.3. *Wspieranie inicjatyw mieszkańców w sferze aktywności kulturalnej oraz wzmocnienie tożsamości toruńskiej u mieszkańców miasta.*

Zadanie 1.3.4. *Realizacja nowoczesnych metod edukacji kulturalnej i rozszerzanie uczestnictwa mieszkańców Torunia w kulturze.*

Zadanie 1.3.5. *Zwiększanie roli kultury w procesie edukacji i przygotowania dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.*

Zadanie 1.3.6. *Zintegrowanie i rozwój elektronicznego systemu ułatwiającego mieszkańcom miasta dostęp do kultury (np. karta miejska, mobilne aplikacje).*

Cel operacyjny 1.7. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w integracji społecznej i zawodowej.

Zadanie 1.7.1. *Zwiększenie dostępności wydarzeń z zakresu kultury, rekreacji i wypoczynku dla osób z niepełnosprawnościami.*

Cel strategiczny 2. Toruń miastem wysokiej synergii wykorzystania potencjału kulturowego, naukowego i gospodarczego.

Cel operacyjny 2.5. Umacnianie pozycji Torunia jako ponadregionalnego ośrodka edukacji o znaczeniu międzynarodowym.

Zadanie 2.5.3. *Rozwijanie międzynarodowych partnerstw z innymi miastami w sferze nauki, kultury, sztuki.*

Cel operacyjny 2.6. Rozwój marki i produktów turystycznych.

Zadanie 2.6.2. *Rozwijanie zdywersyfikowanej, zintegrowanej sieciowej oferty produktów i usług turystycznych Torunia, pozwalającej na wydłużenie czasu pobytu turystów w mieście (adresowanej do różnych grup docelowych turystów krajowych i zagranicznych) z wykorzystaniem potencjału ekologicznego, turystycznego, kulturalnego i edukacyjnego instytucji miejskich.*

Zadanie 2.6.3. *Wdrażanie innowacyjnych atrakcji dla turystów i mieszkańców w sferze kultury, rekreacji oraz spędzania czasu wolnego, w tym rozwijanie idei akupunktury miejskiej: nowe wytwory kultury, np. streetart, instalacje w przestrzeni publicznej dobrze przygotowanej do tych celów (przy zachowaniu wskaźników chłonności i pojemności turystycznej Torunia).*

Zadanie 2.6.5. *Rozwijanie „koszyka” markowych produktów Torunia z wykorzystaniem tradycji lokalnych miasta, wybitnych osobowości miasta.*

Zadanie 2.6.6. *Budowanie sieciowego produktu turystycznego i rekreacyjnego z wykorzystaniem potencjału Wisły.*

Zadanie 2.6.7. *Stworzenie narzędzia do koordynacji wydarzeń w różnych dziedzinach życia miasta, pozwalającego unikać kolizji terminowych i optymalizować wykorzystanie zasobów.*

Cel operacyjny 2.11. Umocnienie atrakcyjnego ponadregionalnego wizerunku Torunia.

Zadanie 2.11.3. *Promowanie idei slow city i akupunktury miejskiej – wprowadzanie kultury w przestrzeń publiczną.*

Zadanie 2.11.4. *Wykreowanie kolejnej cyklicznej flagowej imprezy Torunia o zasięgu co najmniej krajowym.*

Projekty kulturalne wpłyną także na realizację zadania 2.11.5. *Budowanie wizerunku Torunia jako miasta nowoczesnego – lidera projektów międzynarodowych.*

Cel strategiczny 3. Toruń miastem nowoczesnej infrastruktury.

Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej.

Zadanie 3.1.3. *Zagospodarowanie i modernizacja istniejących zasobów komunalnych na potrzeby programowe i techniczne instytucji kultury (zwiększanie przestrzeni lokalowych, użytkowanych wspólnie przez instytucje kultury).*

3.1.4. *Adaptacja wybranych przestrzeni miejskich dla potrzeb realizacji projektów kulturalnych.*

3.1.5. *Udzielanie wsparcia technicznego instytucjom kultury w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.*

3.1.8. *Zwiększanie dostępności i jakości publicznych e-usług.*

Cel operacyjny 3.3. Rewitalizacja obiektów zabytkowych i terenów zdegradowanych.

Zadanie 3.3.4. *Zagospodarowanie rekreacyjne nabrzeży Wisły, w tym Kępy Bazarowej (rewitalizacja Wisły wraz z nabrzeżami).*

Zadanie 3.3.5. *Zwiększanie dostępności do atrakcji kulturowych oraz zintegrowanej oferty czasu wolnego na rewitalizowanych obszarach miasta.*

Wytyczone w SRM cele i zadania znalazły odzwierciedlenie w odpowiednich zapisach aktualizacji strategii kultury.

I. 3. Strategia Rozwoju Kultury jako długoterminowy program przygotowania Torunia do pełnienia roli Europejskiej Stolicy Kultury 2029

Kolejnym wyzwaniem dla twórców aktualizacji strategii kulturalnej jest zharmonizowanie celów i zadań zawartych w dokumencie z wytycznymi dokumentów europejskich, które powstały w związku z nowym okresem programowania. W obliczu zewnętrznych zagrożeń coraz częściej dostrzega się rolę kultury jako mechanizmu integracji krajów unijnych i narodów Europy oraz budowania nowych wzorców postępowania w obszarze zdrowia, ochrony środowiska naturalnego, wykorzystania odnawialnych źródeł energii i bezpieczeństwa. Wprowadzenie odpowiednich zapisów w Strategii Rozwoju Kultury będzie miało wpływ na możliwość pozyskiwania środków finansowych w programach europejskich na projekty, które jeszcze do niedawna byłyby uznawane za hybrydy sztucznie łączonych, niezwiązanych ze sobą dziedzin, a już za kilka lat będą postrzegane jako standardowe działania.

Warto zwrócić uwagę, że w powstających w ostatnich latach inicjatywach europejskich, programach, a nawet wypowiedziach polityków unijnych zaczyna dominować znacznie szersze rozumienie pojęcia „kultura”. Dla organów unijnych kultura to nie tylko pewne wyrafinowanie intelektualne, którego przejawem są m.in.: sztuki plastyczne, literatura czy teatr, ale ważne zjawisko społeczne. Kultura staje się więc środkiem, za pomocą którego poszczególne jednostki komunikują się i rozwijają swoją wiedzę o postawach życia oraz zachowują pamięć o dorobku poprzednich pokoleń. Kultura staje się więc terminem określającym zaprogramowanie umysłu jednostek i całych społeczności, zbiorem kontrolnych mechanizmów, planów, zasad, instrukcji przygotowanych w celu zarządzania zachowaniem w sprawach zdrowia, ochrony środowiska naturalnego i budowania społeczeństwa obywatelskiego. Takie obszerne rozumienie terminu kultury uzasadniałoby pełnienie przez nią o wiele istotniejszej roli w życiu społecznym, niż to jest obecnie.

W związku z kandydowaniem Torunia do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029 (dalej: ESK) i kryteriami oceny wniosków miast ubiegających się o ten zaszczytny tytuł konieczne stało się przeprowadzenie prac nad kolejną aktualizacją Strategii, uwzględniającą wymogi określone w konkursie. W decyzji Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającej działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033, w artykule 5, dotyczącym kryteriów naboru, określono, że podczas oceny wniosków brane jest pod uwagę istnienie w momencie składania wniosku strategii uwzględniającej kandydowanie / pełnienie przez miasto roli ESK oraz przewidującej dalsze prowadzenie działalności kulturalnej po roku obchodów. Dlatego też aktualizacja obejmuje okres do roku 2030, a więc dłuższy niż *Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.* Ponadto z uwagi na to, że w przewodniku dla miast przygotowujących się do składania wniosków wyraźnie zaznaczono, że komisja ekspertów oceniająca wniosek aplikacyjny w konkursie będzie szukać spójności między strategią kulturalną miasta a proponowanym programem ESK, kolejnym celem aktualizacji jest uzyskanie daleko idącej korelacji powstającego dokumentu strategicznego z wytycznymi określonymi w dokumentach europejskich oraz z aplikacją Torunia składaną w konkursie. Dlatego m.in. w przygotowanym dokumencie wzmocniono cele związane z prezentowaniem różnorodności kultur europejskich jako środkiem do budowania porozumienia zarówno między obywatelami naszego miasta i mieszkańcami całej Europy, podkreślono znaczenie promocji wspólnych wartości europejskich oraz podnoszenie międzynarodowej rangi miasta dzięki kulturze. Wprowadzono również dodatkowe zapisy dotyczące planów wzmocnienia potencjału sektora kultury i sektora kreatywnego, w tym rozwijania długoterminowych powiązań między sektorem kultury, a gospodarczym i społecznym.

Podsumowując, aktualnie przygotowany dokument stanowi drogowskaz realizacji działań zmierzających do ochrony dziedzictwa kulturowego, rozwoju i prezentacji w Toruniu lokalnej oraz europejskiej twórczości artystycznej, a także innych aktywności, które poprzez wzmocnienie konkurencyjności sektora kultury zapewnią naszemu miastu wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.

I. 4. Założenia metodyczne

Przystępując na początku 2022 r. do prac nad aktualizacją Strategii, przyjęliśmy założenie, że przygotowaniem dokumentu, wytyczeniem celów strategicznych i operacyjnych powinny zajmować się osoby, które posiadają doświadczenie w prowadzeniu działalności kulturalnej w naszym mieście. Uważamy, że błędem byłoby powierzenie tego zadania firmie zewnętrznej, pochodzącej z innego ośrodka, która ze względu na pobieżną znajomość branży kulturalnej w Toruniu mogłaby nie przeprowadzić rzetelnej analizy, a co ważniejsze – nie byłaby odpowiedzialna za skutki wdrażania opracowanego przez siebie dokumentu. W rezultacie pomimo poniesienia znacznych kosztów finansowych zostałby przygotowany jedynie ogólnikowy plan, pasujący do większości miast w naszym kraju. Jeżeli przyjmujemy za trafną definicję, że strategia jest programem ukierunkowanym na optymalne wykorzystanie potencjału i zasobów dla osiągnięcia zamierzonych celów, to ten program powinny realizować te same osoby i podmioty, które go tworzyły. Dlatego w zainicjowanych przez Wydział Kultury pracach nad przygotowaniem niniejszego projektu uczestniczyli dyrektorzy i zarządcy toruńskich instytucji kultury oraz innych podmiotów prowadzących regularną działalność kulturalną. Przeprowadzony dotychczas etap prac nad aktualizacją należy również uznać za pierwszy etap konsultowania dokumentu ze środowiskiem kultury. Dodatkowo podczas przygotowania projektu aktualizacji przestudiowane zostały dokumenty strategiczne, które przygotowywano w innych miastach naszego kraju na przestrzeni ostatnich lat.

I. 5. Podsumowanie i rekomendacje

Ostatnie lata przyniosły wiele wydarzeń i zjawisk, które zmieniły uwarunkowania rozwoju kultury w Toruniu. Skutki pandemii COVID 19 i inwazji Rosji na Ukrainę postawiły przed samorządami i podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną nowe wyzwania wymagające odmiennego niż wcześniej podejścia do sposobu realizacji planowanych działań. Konieczność zaktualizowania dotychczasowych założeń dotyczących dalszego rozwoju kultury w Toruniu wynika również z pojawienia się innych, lokalnych czynników, takich jak realizacja budowy Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE czy podjęcie decyzji o kandydowaniu Torunia do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w 2029 roku. W tej sytuacji aktualizacja *Strategii rozwoju kultury miasta Torunia* musi być uznana za działanie niezbędne do tego, aby skuteczniej wzmocnić i pełniej wykorzystać potencjał toruńskiego sektora kultury w dążeniu do realizacji postawionych celów w zmienionych warunkach funkcjonowania.

Kultura jest nierozzerwalnie powiązana z innymi dziedzinami życia publicznego Torunia, takimi jak turystyka, oświata, społeczeństwo i gospodarka, których rozwój jest planowany w ramach strategii ogólnych i sektorowych oraz planów horyzontalnych. Wszystkie dokumenty tego rodzaju odwołują się w związku z tym

do kultury jako istotnej sfery życia mieszkańców miasta. Z tego powodu aktualizacja *Strategii rozwoju kultury* została przygotowana z uwzględnieniem zapisów zawartych w innych strategicznych dokumentach przyjętych w ostatnim czasie w Toruniu, takich jak *Strategia Rozwoju Miasta*, *Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia*; *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Torunia w latach 2022-2025*, ***Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027***; *Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Torunia na lata 2016–2023* czy *Program rozwoju turystyki dla miasta Torunia do 2030 roku*.

Szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju kulturalnego Torunia ma kandydowanie miasta w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029. Jak pokazują doświadczenia z edycji konkursu dotyczącej roku 2016, już samo uczestnictwo w tej rywalizacji może być motorem jakościowych zmian i stymulatorem pozytywnych trendów w toruńskim sektorze kultury, niezależnie od możliwego przebiegu i wyników procesu selekcji kandydatów. Z tego powodu aktualizacja *Strategii rozwoju kultury* opracowana została w korelacji z założeniami wniosku aplikacyjnego Torunia w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

II. Założenia aktualizacji strategii rozwoju kultury miasta Torunia

II. 1 Aktualizacja listy atutów, szans, słabości i zagrożeń wobec sektora kulturalnego

Aktualizacja *Strategii Rozwoju Kultury* powinna wprowadzić zmiany w obszarach strategicznych i celach, tak aby uwzględniały one wnioski z przeprowadzonego monitoringu oraz uwagi płynące z badań i obserwacji podmiotów zaangażowanych w prowadzenie działalności kulturalnej, a zadania odpowiadały zmieniającym się warunkom społecznym i ekonomicznym. W toku prac przeprowadzono analizę SWOT, której wyniki zostały ujęte w poniższych tabelach. Atuty i słabości były rozpatrywane z punktu widzenia siedmiu elementów strukturalnych kultury w Toruniu.

1. Potencjał kulturowy – wielowymiarowy zasób obejmujący elementy materialne i niematerialne, m.in. dziedzictwo kulturowe, gotowość uczestnictwa w kulturze, łączące się z tym potrzeby i kompetencje, aktywność w różnych dziedzinach życia, wartości prorozwojowe.

A T U T Y	S Ł A B O Ś C I
<ul style="list-style-type: none"> ·Dziedzictwo kulturowe, w tym średniowieczny zespół miejski Torunia wpisany na Listę światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego UNESCO, składający się z trzech jednostek urbanistycznych: Starego Miasta, Nowego Miasta i Zamku Krzyżackiego ·Zespół staromiejski Torunia, pierwszy z „7 cudów Polski na 100-lecie Niepodległości” w konkursie World Travel Show ·Tożsamość kulturowa Torunia i jej charakterystyczne elementy: piernik, Kopernik, Krzyżacy ·Zachowane fortyfikacje średniowieczne i nowożytnie w pierścieniu Twierdzy Toruń ·Położenie nad Wisłą – dziedzictwo portu żeglugi morskiej i śródlądowej ·Ścisłe centrum miasta i zwarta zabudowa oraz wyjątkowa kameralna atmosfera Torunia ·Różnorodność zasobu kulturowego i przyrodniczego Torunia ·Zachowana architektura gotycka 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niezadowalający poziom wykorzystania niektórych atutów związanych z dziedzictwem kulturalnym Torunia (Krzyżacy, Twierdza Toruń) ·Dominujący sposób postrzegania kultury jako rozrywki, co skutkuje obniżeniem jej pozycji w hierarchii wartości ·Komerccjalizacja wydarzeń kulturalnych ·Konsumpcyjny model spędzania czasu wolnego ·Niski poziom kompetencji kulturowych znaczącego odsetka mieszkańców wynikający z braku odpowiedniej edukacji ·Nawyk uczestnictwa w kulturze u zbyt małej liczby mieszkańców ·Zbyt rzadko wykorzystywany potencjał zlokalizowany poza Zespołem Staromiejskim, a nawet na obszarze Starego Miasta (nadbrzeże wiślane, Rynek Nowomiejski)

<p>i średniowieczny układ ulic</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Charakterystyczny układ zabudowy miasta z okresu Królestwa Prus i Cesarstwa Niemieckiego z ciekawymi stylami architektonicznymi (Wilhelmstadt, budownictwo szkieletowe) ·Wykorzystywanie zasobów dziedzictwa kulturowego, zabytkowych budowli, toruńskich świątyń do prowadzenia działalności kulturalnej ·Tradycje hanzeatyckie oraz ludu wiślanego – folklor flisacki ·Ważne wydarzenia historyczne kojarzone z Toruniem – I i II pokój toruński (1411, 1466), Colloquium Charitativum (1645) ·Znane osoby ze świata kultury, sztuki i nauki związane trwale lub tymczasowo z Toruniem (Mikołaj Kopernik, Samuel Bogumił Linde, Fryderyk Chopin, Helena Grossówna, Julian Fałat, Grzegorz Ciechowski i „Republika”) 	
---	--

2. Potencjał instytucjonalny i organizacyjny oraz infrastruktura kultury.

A T U T Y	S Ł A B O Ś C I
<ul style="list-style-type: none"> ·15 prężnie działających instytucji kultury (7, dla których organizatorem jest Gmina Miasta Toruń, 7 dla których organizatorem jest Województwo Kujawsko-Pomorskie i 1, dla której organizatorem jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego), w tym: <ul style="list-style-type: none"> -Muzeum Okręgowe, które zaprasza na ekspozycje w siedmiu oddziałach -Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu, w tym Olenderski Park Etnograficzny -Teatr Baj Pomorski -Teatr im. Wilama Horzycy -Toruńska Orkiestra Symfoniczna -Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” -Galeria Sztuki Wozownia w Toruniu -Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka -Toruńska Agenda Kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niedostatek infrastruktury oraz środków na promocję działalności kulturalnej instytucji kultury i organizacji pozarządowych ·Przewaga konkurencyjna podmiotów prowadzących działalność rozrywkową w zakresie reklamy i public relations ·Wykorzystanie istniejącej infrastruktury kultury w Toruniu w stopniu mniejszym, niż pozwalają na to możliwości i dostępny potencjał ·Skupienie działalności kulturalnej w ścisłym centrum ·Niski poziom cyfryzacji ·Niedostosowanie niektórych obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych (brak pętli indukcyjnej, wyświetlania tekstu dla niedosłyszących itd.) ·Postępujące zmniejszenie liczby aktywnie działających organizacji pozarządowych w sferze kultury ·Stałe zmniejszanie się liczby animatorów kultury, organizacji działających z pasji działania

<ul style="list-style-type: none"> -Centrum Kultury Dwór Artusa -Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu -Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu wraz z filiami -Biblioteka Pedagogiczna im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej w Toruniu -Kujawsko-Pomorski Teatr Muzyczny w Toruniu · Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy wraz z Centrum Innowacyjnej Edukacji – wyjątkowa instytucja łącząca naukę, edukację i kulturę, ·Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki ze znaną w całym kraju salą koncertową ·Uniwersytet Mikołaja Kopernika – Akademickie Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa”, Muzeum Uniwersyteckie, a także obecność innych ośrodków akademickich ·Siedziba Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE i Fundacji Tumult – organizatorów międzynarodowego festiwalu filmowego CAMERIMAGE, powstawanie wyjątkowego na skalę Polski obiektu Europejskiego Centrum Filmowego ·Wielofunkcyjność i różnorodność infrastruktury ·Kulturalny Hub Bydgoskiego Przedmieścia ·Centrum Popularyzacji Kosmosu „Planetarium Toruń” ·Konserwacja zabytków – najbardziej znana i ceniona w Polsce i świecie ·Muzeum „Pamięć i Tożsamość” im. św. Jana Pawła II w Toruniu oraz Muzeum Diecezjalne w Toruniu ·Duża liczba organizacji pozarządowych działających w sferze kultury w Toruniu ·Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek ·Działalność spółdzielni mieszkaniowych jako organizatora życia kulturalnego w dzielnicach ·Możliwość współpracy z partnerami z regionu w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego 	<p>na rzecz tych działających z chęci zysku</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Różnorodność, a często wręcz sprzeczność wizji co do sposobu optymalnego zarządzania kulturą i dziedzictwem kulturowym
--	---

<p>Torunia</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Regularna współpraca i wymiana kulturalna z miastami partnerskimi, w szczególności z: Getyną, Kownem, Lejdą, Novo Mesto, Cadezą i Angers 	
--	--

3. Kapitał ludzki i społeczny – wiedza, umiejętności, edukacja kulturalna, uczestnictwo, zdolność do współpracy itp.

A T U T Y	S Ł A B O Ś C I
<ul style="list-style-type: none"> ·Aktywne środowiska kultury w Toruniu ·Wiedza, doświadczenie i „miękkie” umiejętności pracowników instytucji kultury oraz działających od dziesięcioleci organizacji pozarządowych ·Skuteczność pracowników instytucji i organizacji non profit w pozyskiwaniu środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym programów unijnych ·Cenieni (uznani) artyści pochodzący z Torunia i w nim mieszkający ·Duże oczekiwania ze strony środowisk kultury ·Rosnąca liczba instrumentów wspierających działalność organizacji pozarządowych ·Oryginalne programy edukacji kulturalnej tworzone przez instytucje kultury, w szczególności dot. dziedzictwa kulturowego (Muzeum Okręgowe w Toruniu, Muzeum Etnograficzne w Toruniu), muzyki (Toruńska Orkiestra Symfoniczna), sztuk plastycznych (Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, Galeria Sztuki Wozownia) i teatru (Teatr Baj Pomorski, Teatr im. Wilama Horzycy), czytelnictwa i literatury (Książnica Kopernikańska w Toruniu, Centrum Kultury Dwór Artusa), edukacji dzieci i młodzieży (Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu, Młodzieżowy Dom Kultury, Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu) ·Powstające nowe inicjatywy studenckie na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, w tym Forum Kultury Studenckiej, Teatr Antrakt 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niski, a w wybranych wypadkach wręcz ujemny przyrost odpowiednio wykształconych kadr zarówno w instytucjach kultury, jak i organizacjach pozarządowych ·Podzielone środowisko kultury, funkcjonowanie „w bańkach informacyjnych” ·Niski poziom współpracy zarówno między instytucjami kultury, jak i instytucjami kultury i artystami – (współpracy rozumianej jako wspólne tworzenie wydarzeń kulturalnych, wzajemne wykorzystanie swoich potencjałów do realizacji wspólnych przedsięwzięć) ·Niewystarczająca aktywność środowiska akademickiego ·Brak zaangażowanych, aktywnych społeczności wokół instytucji kultury ·Spadająca aktywność i kreatywność w działaniach organizacji pozarządowych ·Rywalizacja o środki finansowe zamiast konkurowania o jakość artystyczną ·Realizacja pojedynczych działań z zakresu edukacji kulturalnej zamiast kompleksowego programu edukacji ·Możliwość kontynuowania edukacji artystycznej na poziomie wyższym jedynie w zakresie sztuk plastycznych (w przypadku muzyki, teatru, tańca, filmu jedynie w innych odległych ośrodkach) ·Niedostatki kadrowe wśród pracowników niektórych instytucji kultury, rzadko realizowane programy rozwijania umiejętności, szkolenia ·Małe zainteresowanie informowaniem o wydarzeniach kulturalnych przez media, profesjonalnych krytyków, którzy przystępnym językiem piszą o sztuce, interpretują ją i wyjaśniają

4. Zarządzanie kulturą: finanse, narzędzia i mechanizmy, inwestycje w sferze kultury.

A T U T Y	S Ł A B O Ś C I
<ul style="list-style-type: none"> ·Wysoki udział środków na kulturę w wydatkach ogółem budżetu Torunia ·Różnorodność instrumentów wsparcia działalności kulturalnej w Toruniu ·Otwartość władz miasta na różnorodną ofertę kulturalną ·Zróżnicowanie cen oferty kulturalnej w Toruniu ·Nowe inwestycje w kulturze – remonty i modernizacja obiektów kulturalnych oraz budowa nowej infrastruktury, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ·rozbudowa Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, ·remont zabytkowych kamienic na siedzibę Kulturalnego Hubu Bydgoskiego Przedmieścia – ul. Bydgoska 50, ·budowa Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE ·budowa Mediateki w powstającej szkole podstawowej przy ul. Strzałowej ·remont Bulwaru Filadelfijskiego jako przestrzeni do realizacji widowisk plenerowych ·Poprawa koordynacji działań pomiędzy podmiotami działającymi w kulturze 	<ul style="list-style-type: none"> ·Dynamicznie rosnące koszty utrzymania obiektów kulturalnych ·Koncentracja źródeł finansowania kultury – głównie w oparciu o środki publiczne z budżetów Gminy Miasta Toruń i Województwa Kujawsko-Pomorskiego – przy jednoczesnym zmniejszaniu się przychodów samorządów ·Pułapka wielkości miasta – liczba instytucji kultury, liczba wydarzeń kulturalnych znacznie wyższa niż w miastach podobnej wielkości w Polsce i Unii Europejskiej ·Rozdrobnienie środków finansowych i imprez ·Brak systemu motywacyjnego związanego z osiągniętym sukcesem instytucji kultury / organizatora przedsięwzięcia kulturalnego ·Duże i nie dość precyzyjne określone oczekiwania środowisk kultury w stosunku do działań Urzędu Miasta Torunia ·Konflikty w lokalnym środowisku (krytyka polityki wystawienniczej CSW, krytyka finansowania Festiwalu CAMERIMAGE i budowy ECFC itd.) ·Zbyt mały popyt na kulturę w stosunku do oferty – stopniowy odpływ uczestników ·Niski poziom zaangażowania sektora prywatnego w finansowanie działań kulturalnych, partnerstwo międzysektorowe na rzecz rozwoju kultury ·Zbyt małe środki na promocję oraz kompleksowe programy edukacji kulturalnej

5. Oferta kulturalna Torunia – bez względu na rodzaj organizatora podmiotu kultury.

A T U T Y	S Ł A B O Ś C I
<ul style="list-style-type: none"> ·Obszerny i różnorodny program wydarzeń artystycznych przygotowany przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe w zakresie większości możliwych form uczestnictwa w kulturze ·Możliwości rozwoju potencjału kulturalnego oraz zakresu i jakości działań prezentujących różnorodność kulturalną Europy w przypadku 	<ul style="list-style-type: none"> ·Postępujące po okresie postpandemicznym obniżanie jakości artystycznej przedsięwzięć kulturalnych wraz ze zmniejszającą się liczbą wybitnych artystów ·Słaba rozpoznawalność w skali krajowej większości wydarzeń (produktów) kulturalnych związanych z Toruniem

<p>otrzymania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Realizacja wydarzeń artystycznych o międzynarodowej marce, z których największą jest Międzynarodowy Festiwal Filmowy Energa CAMERIMAGE ·Rozpoznawalność na skalę ogólnopolską Festiwalu Światła „Bella Skyway Festival” ·Zróżnicowana kultura niezależna ·Innowacyjność w podejściu do oferty kulturalnej ·Wielokulturowość Torunia – silna tożsamość kulturowa ·Kultura tworzona dla studentów i przez studentów w Akademickim Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa” ·Zwiększająca się liczba imprez plenerowych w przestrzeni miasta ·Realizacja kompleksowego programu działań z zakresu edukacji kulturalnej ·Rosnąca oferta wydarzeń bezpłatnych ·Prowadzenie przez instytucje kultury cyklicznych, regularnych programów ograniczania uzależnień wśród dzieci i młodzieży przez działania kulturalne 	<ul style="list-style-type: none"> ·Brak nowych markowych wydarzeń realizowanych w Toruniu oraz obniżenie „lotów” dotychczas realizowanych festiwali ·Zbyt wiele wydarzeń międzynarodowych staje się międzynarodowymi tylko z nazwy ·Często znosząca się wzajemnie oferta kulturalna – dublowanie działalności kulturalnej prowadzonej przez niektóre miejskie instytucje kultury ·Rzadkie wykorzystanie nowych technologii w celu przyciągnięcia do instytucji kultury dzieci i młodzieży (np. rozszerzona czy wirtualna rzeczywistość) ·W opinii młodzieży oferta kulturalna jest niewystarczająca, gdyż nie trafia we wszystkie gusta i nie odpowiada modom tworzonym przez stacje telewizyjne, spółki technologiczne kierujące mediami społecznościowymi
--	---

6. Promocja kultury Torunia.

A T U T Y	S Ł A B O Ś C I
<ul style="list-style-type: none"> ·Zespół Staromiejski Torunia wpisany na Listę światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego UNESCO ·Toruń – Stare Miasto i nadwiślańska panorama drugim cudem Polski w plebiscycie dziennika Rzeczpospolita w 2007 roku ·Zespół staromiejski Torunia pierwszym z „7 cudów Polski na 100-lecie Niepodległości” w konkursie World Travel Show ·Miasto Mikołaja Kopernika, miejsce jego urodzin – obchody 550. rocznicy urodzin astronoma w 2023 roku ·Realizacja ogólnopolskich kampanii reklamowych największych toruńskich festiwali ·Toruń jako plener produkcji filmowych (przykładowo: <i>Prawo i pięść</i>, <i>Rejs</i>, <i>Ekscentrycy</i>, <i>czyli po słonecznej stronie ulicy</i>, <i>Filip</i> itd.) ·Ogólnopolskie kampanie billboardowe i promocja w innych ośrodkach miejskich ·Wdrażanie w mieście projektów 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niedobór systemowych rozwiązań dotyczących strategii promocji miasta w dziedzinie kultury ·Przewaga podmiotów komercyjnych – znacznie niższy procent środków finansowych przeznaczonych na reklamę wydarzeń artystycznych w kosztach ich realizacji w porównywaniu z podmiotami działającymi z chęci zysku ·Niedostatek osób zajmujących się profesjonalnie reklamą i public relations usług kulturalnych ·Zbyt mało festiwali międzynarodowych przeprowadza ogólnopolskie kampanie promocyjne ·Niedostateczne wykorzystanie kanałów komunikacji między instytucjami kultury a odbiorcami ·Akcyjność lokalnej promocji oraz skupienie się na promocji wydarzeń związanych z obchodami świąt narodowych ·Ograniczona współpraca z miastami partnerskimi w zakresie wzajemnej promocji

i technologii przyszłości smart city	
--------------------------------------	--

7. Turystyka kulturowa w Toruniu.

ATUTY	SŁABOŚCI
<ul style="list-style-type: none"> ·Program rozwoju turystyki dla miasta Torunia do 2030 roku określający misję i wizję rozwoju turystycznego miasta ze wskazaniem obszarów priorytetowych, celów i kierunków działania ·Oryginalny program kulturalny ·Rozwijający się ruch turystyczny ·Stale powiększająca się baza noclegowa ·Turystyka pielgrzymkowa ·Iluminacja Starówki i okolic w okresie świąteczno-noworocznym ·Długi sezon turystyczny ·Rozwijana sieć Wi-Fi na Starówce i Bydgoskim Przedmieściu 	<ul style="list-style-type: none"> ·Zbyt mała liczba działań łączących ofertę turystyczną z kulturalną

Przeanalizowano również szanse i zagrożenia dla rozwoju kultury w mieście:

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Przyznanie zaszczytnego tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029 i zdobycie nagrody im. Meliny Mercuri ·Obszerna historia kontaktów Torunia z Europą oraz ich wpływu na rozwój gospodarczy i kulturalny miasta przez 790 lat ·Bogaty dorobek kulturalny Torunia wypracowany w ciągu ośmiu stuleci pozwala podkreślić wielkie znaczenie miast dla rozwoju kultury w Europie ·Możliwość wykorzystania symbolicznych wydarzeń z dziejów miasta do jego międzynarodowej promocji, m.in.: ·1233 – lokacja Torunia – jednego z pierwszych i najważniejszych miast lokacyjnych w Polsce ·I i II pokój toruński między Polską a państwem krzyżackim (1411, 1466) ·przynależność Torunia do średniowiecznej i nowej Hanzы, ·1454 – powstanie mieszczan toruńskich przeciw tyranii krzyżackiej połączone ze zniszczeniem 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niestabilna sytuacja polityczna oraz ekonomiczna w Europie i w kraju ·Spadek wartości waluty polskiej wobec innych walut ·Rosnąca inflacja oraz kryzys energetyczny, rosące dynamicznie koszty utrzymania infrastruktury kulturalnej ·Rosnące obciążenie finansowe Gminy Miasta Toruń i brak równoważących wpływów do budżetu ·Słabnące zainteresowanie sektora biznesu partycypowaniem w finansowaniu przedsięwzięć kultury w porównaniu z poprzednimi latami ·Uzależnianie oferty kulturalnej od możliwości budżetowych dotacji ze środków publicznych ·Zbyt mała liczba mechanizmów (programów) umożliwiających długoterminowe wspieranie finansowe przedsięwzięć w sferze kultury ·Rozproszenie środków budżetowych na kulturę – ryzyko populizmu

<p>zamku jako symbolu niechcianej władzy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Toruń miastem budowania dialogu międzykulturowego i porozumienia ponad podziałami na przykładzie Colloquium Charitativum w 1645 roku itd. ·aktywność miasta i jego zasługi w zakresie promocji współpracy i jedności europejskiej, za które Toruń otrzymał Flagę Honorową Rady Europy oraz Tablicę Honorową Rady Europy ·Bogate dziedzictwo materialne, bazujące na zabytkowej tkance miasta stworzonej przez Europejczyków różnych narodowości i religii (Polacy, Niemcy, Żydzi, Holendrzy, protestanci, katolicy, prawosławni) ·Sukcesywne zwiększanie nakładów na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony zabytków i ich adaptowania na cele kulturalne ·Postrzeganie Torunia w Polsce jako „Krakowa północnej Polski” ·Marka Torunia jako kreatywnego ośrodka kultury w skali kraju ·Położenie geograficzne – autostrada A1, czyli relatywna bliskość dużych ośrodków miejskich (Łódź, Gdańsk, Poznań) ·Swobodny przejazd przez miasto dzięki powstaniu nowego mostu ·Wzrost świadomości, że realizacja ciekawego programu kulturalnego wpływa na rozwój turystyki ·Rozwój ruchu turystycznego w Polsce oraz Toruniu, w tym turystyki kwalifikowanej ·Wzrastające wymagania mieszkańców w stosunku do jakości przestrzeni publicznej (ład i estetyka, funkcjonalność) ·Wzrastające kompetencje instytucji kultury i organizacji działających w tym sektorze do pozyskiwania dodatkowych środków finansowych, w tym pochodzących od kapitału prywatnego (mecenat, sponsoring) i z funduszy UE ·Rozwój technologiczny zwiększający dostęp do dóbr kultury ·Toruńskie rękodzielnictwo oraz program „Made in Toruń” promujący lokalne produkty cechujące 	<p>w podziale środków budżetowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Brak wyraźnych priorytetów w działaniach społecznych w administracji krajowej i lokalnej ·Instrumentalne traktowanie kultury przez polityków ·Niedostosowanie systemu planowania budżetowego w instytucjach kultury do specyfiki prowadzonej przez nie działalności – planowanie roczne ·Niski poziom świadomości społeczeństwa dotyczący potencjału kultury – jej walorów i wpływu na kształtowanie rozwoju społecznego i gospodarczego ·Zmniejszające się zainteresowanie mediów promowaniem i relacjonowaniem wydarzeń kulturalnych oraz brak profesjonalnej krytyki prasowej, medialnej ·Brak wspólnego języka do dialogu o kulturze. Przedstawiciele instytucji kultury, organizacje pozarządowe, artyści, politycy przyjmują odmienne rozumienie słów, nie potrafią uzgodnić systemu wartości, priorytetów ·Zbyt wielu przedstawicieli sektora kultury to indywidualności ze słabo wykształconymi umiejętnościami współpracy ·Ignorowanie oferty instytucji kultury ze względu na łatwość dostępu do produktów kultury za pośrednictwem Internetu, telewizji, serwisów streamingowych takich jak np. Netflix i inne ·Brak systemu obiektywnego sposobu mierzenia efektywności działalności w kulturze ·Zbyt mało badań nad kulturą, jej upowszechnianiem, dziedzictwem kulturowym, odbiorem, uczestnictwem ·Brak wieloaspektowej, całościowej strategii promocji miasta, w tym kultury ·Zalew produkcji azjatyckiej wypierającej dzieła toruńskich rzemieślników i artystów z rynku
---	---

<p>się wysoką jakością</p> <ul style="list-style-type: none"> ·Rosnąca liczba osób w wieku postprodukcyjnym, które będą dysponować wolnym czasem ·Kolejne programy socjalne wzmacniające budżety domowe rodzin ·Nowe formy uczestnictwa w kulturze (np. poprzez Internet) ·Wzrost znaczenia kultury w strategicznym rozwoju miast ·Modernizacja infrastruktury kulturalnej i budowa nowych obiektów, w tym budowa Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE ·Współpraca miasta Toruń z miastami partnerskimi i sąsiednimi ·Konsolidacja i współdziałanie środowiska kultury ·Udział przedstawicieli Torunia w krajowych i międzynarodowych gremiach, takich jak: konsorcjum Young Universities for the Future of Europe (YUFE), Organizacja Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC), Międzynarodowy Związek Miast Nowej Hanzы, Liga Miejsc Światowego Dziedzictwa w Polsce 	
---	--

II. 2. Wizja, misja, kierunki strategiczne

Mając na uwadze zadania związane z aktualizacją Strategii Rozwoju Kultury i jej zharmonizowaniem ze Strategią Rozwoju Miasta oraz kandydowaniem Torunia do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029, poniżej prezentujemy propozycję modyfikacji kluczowych zapisów dokumentu.

II. 2. 1 Strategiczna wizja kultury w Toruniu

Toruń jest miastem, w którym aktywność kulturalna jest najważniejszą sferą życia jego mieszkańców i odwiedzających go przybyszów. Gotycka sceneria Miasta stała się przestrzenią dla prezentacji europejskiej różnorodności kulturowej i promowania wspólnego dziedzictwa w celu pogłębiania wzajemnego zrozumienia i współpracy. Działalność kulturalna, która powstaje przy współdziałaniu artystów, animatorów i odbiorców jest motorem rozwoju gospodarczego miasta i regionu. Otwarte jak w herbie bramy Miasta zapraszają wszystkich, którzy pragną stworzyć nową jakość w kulturze, dokonać odkryć i osiągnąć artystycznych na najwyższej miary oraz tych, którzy chcą z tej oferty skorzystać.

Strategiczna wizja kultury w Toruniu do 2030 r. uwzględnia więc następujące elementy:

- kultura jest dla Torunia najważniejszym motorem rozwoju miasta i jego mieszkańców w powiązaniu z ruchem turystycznym powodowanym ciekawą i przyciągającą ofertą kulturalną;
- dziedzictwo kulturalne Torunia, a w szczególności jego średniowieczny zespół miejski, wpisany na Listę światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego UNESCO będący powodem dumy torunian, który jest również miejscem do prezentacji różnorodnych kultur europejskich, a poznanie wspólnego dziedzictwa jest sposobem na budowanie porozumienia;

- silny akcent na wyrazistą, różnorodną i identyfikowalną ofertę kulturalną tworzoną we współpracy pomiędzy instytucjami kultury, fundacjami i stowarzyszeniami prowadzącymi działalność artystyczną a twórcami i odbiorcami;
- działalność kulturalna jest katalizatorem ogólnego rozwoju miasta, wywiera istotny wpływ na jego rozwój gospodarczy;
- otwartość na przyjazd wybitnych, awangardowych twórców i artystów z całego świata oraz niekonwencjonalne inicjatywy kulturalne pod warunkiem ich mistrzowskiego wykonania;
- zaproszenie do udziału szerokiego kręgu odbiorców;
- podnoszenie jakości artystycznej zamiast zwiększania liczby działań.

II. 2. 2 Misja strategiczna kultury w Toruniu

Misją Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2030 jest rozwój zróżnicowanej i bogatej oferty kulturalnej z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego oraz stwarzanie warunków dla kreacji artystycznej i profesjonalizacji działań w sferze kultury.

W misji wyraźnie zaznaczono, że:

- dziedzictwo kulturowe, zabytki, historia, wielcy torunianie to najważniejsze atuty miasta, wyznaczające wysokie standardy jakości artystycznej realizowanego programu artystycznego;
- priorytetem jest rozwijanie oryginalnego, obszernego i interdyscyplinarnego (kompleksowego) programu kulturalnego;
- w Toruniu stwarza się sprzyjające warunki do rozwijania działalności zarówno dla wybitnych, uznanych twórców sztuki, jak i artystów debiutujących. Miasto staje się sceną dla nowych trendów, zjawisk artystycznych i organizatorów.

W wypracowaniu nowych obszarów strategicznych i celów uczestniczyli członkowie Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2020 w składzie obejmującym kierownictwo i przedstawicieli następujących Wydziałów Urzędu Miasta Torunia: Kultury, Edukacji, Sportu i Rekreacji, Rozwoju i Programowania Europejskiego, Promocji i Turystyki, Komunikacji Społecznej i Informacji, Gospodarki Komunalnej oraz Biura Toruńskiego Centrum Miasta, jak również Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Toruńskiej Agencji Kulturalnej. Zespół przeprowadził monitoring wdrażania dotychczasowej Strategii. Obejmował on przegląd postępów w realizacji działań, ocenę efektywności i zasadności dalszej realizacji celów strategicznych, dostosowanie ich do bieżących realiów. Dokonano analizy oferowanego programu kulturalnego i bazy instytucjonalnej miasta.

II. 2. 3 Filary strategii rozwoju kultury w Torunia

Strategia Rozwoju Kultury Miasta Torunia opiera się na trzech filarach, którymi są: Współpraca – Otwartość – Przedsiębiorczość

Współpraca

Szczególnie istotna dla rozwoju kultury w Toruniu jest współpraca różnych podmiotów prowadzących działalność kulturalną. Co więcej, w sytuacji obecnych wyzwań, nadchodzących przemian społecznych i ekonomicznych niezwykle ważne jest stopniowe jednoczenie wszystkich sił kulturalnych w mieście i proponowanie wspólnych działań adekwatnych do pogarszających się warunków ekonomicznych. Stworzenie mechanizmów sterujących i wspierających rzeczywistą współpracę różnorodnych podmiotów realizujących działania kulturalne może również przynieść pozytywny rezultat w postaci zwiększenia liczby i jakości inicjatyw oddolnych.

Naszym celem jest więc opracowanie zasad współpracy instytucji kultury z innymi podmiotami, takimi jak: organizacje pozarządowe, artyści, animatorzy, twórcy niezależni, przedsiębiorcy, oraz realizacja projektów mających na celu sieciowanie i integrację środowiska kultury. Tworzenie środowiska do rozwijania współpracy to również opracowanie działań opartych na twórczym zaangażowaniu uczestników, realizacja działań kulturalnych wspierających wymianę wiedzy i doświadczeń między różnymi pokoleniami – przeciwdziałanie izolacji społecznej, spektakle dla dzieci podejmujące trudne tematy.

Otwartość

Organizatorzy przedsięwzięć kulturalnych, którzy właściwie realizują swoją misję, są otwarci na debiuty, poszukiwania nowych form wyrazu w sztuce i działania eksperymentalne, nawet jeśli ryzykują możliwością porażki. Jednak otwartość na nowe trendy i zjawiska w sztuce to tylko jeden ze sposobów interpretacji ww. pojęcia w naszej strategii. Przyjęliśmy, że jednym z naszych najważniejszych celów jest zwiększanie zaangażowania mieszkańców nie tylko w życie kulturalne, ale także ogólniej – w życie społeczne naszego miasta. Sposobem na jego osiągnięcie jest dalsze poszerzenie przez podmioty prowadzące działalność kulturalną dostępności kultury dla odbiorców i włączanie ich w realizowane przedsięwzięcia kulturalne. Hasła „kultura dostępna”, „kultura bez barier” powinniśmy realizować, nie tylko niwelując bariery architektoniczne wydłużając godziny otwarcia instytucji czy zwiększając liczbę działań umożliwiających nieodpłatny udział osobom wykluczonym, ale również zapewniając możliwość coraz lepszego zrozumienia działań kulturalnych dzięki zajęciom prowadzonym w ramach edukacji kulturalnej. Realizacja idei otwartości to również zagospodarowanie, osvajanie przestrzeni wokół instytucji przykładowo poprzez tworzenie lokalnych centrów aktywności kulturalnej i zapewnienie odpowiednich warunków spędzania w nich czasu osobom, które dotychczas nie były zainteresowane uczestnictwem w życiu kulturalnym.

Przedsiębiorczość

Wobec rosnącego zagrożenia nierówną konkurencją między instytucjami kultury, prowadzącymi działalność artystyczną organizacjami non-profit a podmiotami komercyjnymi zajmującymi się dostarczaniem rozrywki coraz ważniejszą rolę odgrywają: umiejętność przystosowania się do zmieniających się warunków ekonomicznych, zdolność do wykorzystywania nadarzających się okazji i gotowość do podejmowania wyzwań. W obecnych warunkach szczególnie cenione są: innowacyjność, umiejętność dostrzegania potrzeb odbiorców i doskonalenia pomysłów oraz dynamika działania. Strategia, będąca podstawą polityki kulturalnej miasta, powinna motywować instytucje kultury, fundacje i stowarzyszenia artystyczne do podejmowania wyzwań i twórczego ryzyka, ale także tworzyć instrumenty wspierania instytucji na polach, w których konkurencja jest zakłócona wskutek przewagi finansowej, informacyjnej i marketingowej podmiotów komercyjnych manipulujących preferencjami odbiorców. Dlatego też, mając na uwadze funkcję, jaką pełnią instytucje kultury i inne podmioty realizujące działania kulturalne o wysokiej jakości artystycznej w budowaniu poczucia wspólnoty, tożsamości europejskiej, narodowej i lokalnej oraz społeczeństwa obywatelskiego powinny one otrzymywać znacznie większe ukierunkowane wsparcie. Jego celem, oprócz zwiększania podaży, powinno być kreowanie popytu na usługi kulturalne o wysokim standardzie. W warunkach szybko zmieniającej się rzeczywistości środowisko kultury powinno – podobnie jak sektor przedsiębiorstw – obserwować i dynamicznie reagować na bieżące trendy, potrzeby odbiorców, nowe technologie i sposoby komunikowania się, a także zjawiska zewnętrzne ekonomiczne i polityczne oddziałujące na życie uczestników kultury. Celem proponowanych działań bynajmniej nie jest przeobrażenie instytucji kultury czy organizacji non profit w komercyjne przedsiębiorstwa rozrywkowe, ale dokonanie zmian w sposobie zarządzania posiadanymi zasobami w celu poprawy ich konkurencyjności w rywalizacji o odbiorcę, aby mógł on uczestniczyć w inicjatywach kulturalnych o wysokiej jakości artystycznej.

II. 2. 4 Obszary i cele strategiczne

OBSZARY STRATEGICZNE

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI	UCZESTNICY – MIESZKAŃCY	INFRASTRUKTURA – PRZESTRZEŃ
<p>CEL STRATEGICZNY I Inicjowanie różnorodnych wydarzeń artystycznych i stałe doskonalenie ich jakości Zawiera elementy następujących celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta: 1.3; 2.5; 2.6; 2.11</p>	<p>CEL STRATEGICZNY II Aktywizacja kulturalna mieszkańców Zawiera elementy następujących celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta: 1.1; 1.7</p>	<p>CEL STRATEGICZNY III Poszerzenie przestrzeni dla działalności kulturalnej Zawiera elementy następujących celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta: 3.1; 3.3</p>

<p>Cele operacyjne:</p> <p>1. Wspieranie realizacji innowacyjnych przedsięwzięć artystycznych promujących różnorodność kulturową Europy</p> <p>2. Rozwijanie nowej i utrzymanie dotychczasowej działalności instytucji kultury i organizacji non profit w celu zachowania wartościowych przedsięwzięć artystycznych</p> <p>3. Rozszerzanie współpracy transnarodowej poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć łączących rozwój środowiska kulturalnego z ochroną środowiska naturalnego</p> <p>4. Budowanie międzynarodowej promocji Torunia poprzez realizację programu kulturalnego o wysokiej jakości artystycznej</p>	<p>Cele operacyjne:</p> <p>1. Rozwijanie skutecznej komunikacji z mieszkańcami w celu zwiększenia ich udziału w życiu kulturalnym miasta</p> <p>2. Włączanie mieszkańców w programowanie oferty kulturalnej</p> <p>3. Budowanie i utrwalanie lokalnej tożsamości mieszkańców poprzez działania kulturalne</p> <p>4. Integrowanie i zwiększanie poczucia przynależności obywateli do wspólnej europejskiej przestrzeni kulturowej</p>	<p>Cele operacyjne:</p> <p>1. Poszerzanie otwartości i dostępności do kultury</p> <p>2. Modernizacja i tworzenie nowej infrastruktury instytucji kultury wykorzystywanej na cele działalności kulturalnej</p> <p>3. Poszerzanie przestrzeni dla twórczej kreacji i edukacji kulturalnej</p> <p>4. Tworzenie partnerstw międzysektorowych w celu wzmocnienia konkurencyjności sektora kultury oraz kreatywnego jako czynników wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>
--	---	---

CEL STRATEGICZNY I

Inicjowanie różnorodnych wydarzeń artystycznych i stałe doskonalenie ich jakości

<p>I.1. Wspieranie realizacji innowacyjnych przedsięwzięć artystycznych promujących różnorodność kulturową Europy</p>	<p>I.1.1. Tworzenie środowiska wspierającego innowacje w kulturze oraz wdrażanie oryginalnych przedsięwzięć artystycznych z udziałem artystów lokalnych i europejskich Przykładowe zadania: – realizacja specjalnych konkursów dla fundacji, stowarzyszeń, twórców wspierających realizację awangardowych, pionierskich, eksperymentalnych inicjatyw twórczych z udziałem artystów lokalnych oraz z innych krajów europejskich oraz wsparcie ich realizacji finansowo lub pozafinansowo, np. przez udostępnienie infrastruktury – konkursy na realizację najlepszego scenariusza widowiska teatralnego dla dzieci, interdyscyplinarnego widowiska plenerowego, filmu czy programu warsztatów edukacji kulturalnej i wsparcie jego realizacji</p> <p>I.1.2. Realizacja projektów łączących lokalne dziedzictwo kulturalne z terenu Europy i tradycyjne formy sztuki z działaniami eksperymentalnymi Przykładowe zadania: – realizacja konkursów wspierających transeuropejskie projekty kulturalne, w tym uzupełnianie wkładu własnego dla projektów mogących otrzymać wsparcie w projektach unijnych</p> <p>I.1.3. Powstanie start-upów kulturalnych oraz programów wspierających debutantów</p>
--	--

	<p>Przykładowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>wspieranie powstawania kulturalnych start-upów – ułatwianie zakładania przedsiębiorstw typu start-up, ich ekspansji, dostosowania się do standardów europejskich i ich udziału w inicjatywach typu Start-up Europe w ramach Programu Ramowego Unii Europejskiej Horyzont Europa</i> – <i>klaster – Kultura, Kreatywność i Społeczeństwo integracyjne</i> – <i>wspieranie możliwości start-upów i debiutantów w korzystaniu z takich programów, jak konkursy dla początkujących zespołów muzycznych i teatralnych na bezpłatny roczne karnety na sale prób, konkursy dla artystów plastyków na bezpłatne roczne korzystanie z pracowni artystycznej itp.</i>
<p>I.2. Rozwijanie nowej i utrzymanie dotychczasowej działalności instytucji kultury i organizacji non profit w celu zachowania wartościowych przedsięwzięć artystycznych</p>	<p>I.2.1. Budowanie oferty kulturalno-edukacyjnej dostosowanej do zainteresowań i kompetencji odbiorców</p> <p>Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>przygotowanie i wdrożenie działań dotyczących rozpoznania i analizy zainteresowań kulturalnych odbiorców i adaptowania programów kulturalnych do ich potrzeb</i> <p>I.2.2. Rozwój instrumentów finansowych i pozafinansowych wspierających działalność kulturalną</p> <p>Przykładowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>projektowanie instrumentów wieloletniego wspierania przedsięwzięć artystycznych</i> – <i>rozwój skutecznych metod motywowania do podejmowania ryzyka związanego z realizacją nowych przedsięwzięć artystycznych i pozyskiwania środków na ich realizację</i> – <i>doskonalenie kompetencji i umiejętności pracowników instytucji kultury poprzez ich udział w szkoleniach, w tym tych dotyczących zarządzania w kulturze i wizytach studyjnych</i> <p>I.2.3 Zapewnienie stabilnego finansowania instytucji kultury i renomowanych artystycznych międzynarodowych festiwali</p> <p>Przykładowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>realizacja wieloletnich programów wspierania realizacji przedsięwzięć artystycznych o co najmniej ogólnopolskiej renomie w celu stabilnego zapewnienia podstaw do ich rozwoju i sięgania po środki zewnętrzne, w tym również wydarzeń realizowanych przez instytucje kultury np. poprzez wpisywanie zapewnienia finansowania do wieloletnich planów finansowych</i>
<p>I.3. Rozszerzanie współpracy transnarodowej poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć łączących rozwój środowiska kulturalnego z ochroną środowiska naturalnego</p>	<p>I.3.1. Realizacja projektów kulturalnych przy współpracy z partnerami z krajów europejskich łączących działania kulturalne z ochroną środowiska naturalnego, zakładających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i bezpieczeństwa</p> <p>Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>nawiązywane stałej współpracy z organizatorami działań kulturalnych, w szczególności na terenie Europy, w celu realizacji programów wymiany kulturalnej, mobilności artystów i projektów hybrydowych łączących sztukę z ekologią, stawiających na wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</i> – <i>konkursy dotacyjne dotyczące realizacji przedsięwzięć artystycznych, w tym widowisk plenerowych realizowanych wyłącznie z odnawialnych źródeł energii</i> <p>I.3.2. Realizacja projektów mających na celu sieciowanie i integrację</p>

	<p>środowiska kultury Przykładowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>wspieranie działań mających na celu tworzenie wspólnych przedsięwzięć artystycznych organizowanych w wielu miastach w Polsce</i> – <i>realizacja projektów artystycznych z wykorzystaniem e-usług</i> – <i>cyfryzacja zasobów instytucji kultury</i> – <i>budowanie społeczności wokół instytucji kultury składających się z podmiotów wspierających finansowo, marketingowo oraz krytyków i influencerów</i>
<p>I.4. Budowanie międzynarodowej promocji Torunia poprzez realizację programu kulturalnego o wysokiej jakości artystycznej</p>	<p>I.4.1. Rozwój produktów turystyki kulturowej – unikalnych sposobów promowania i poznawania Torunia Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>kompleksowy rozwój produktów i usług w oparciu o kluczowe elementy tożsamości Torunia: pierniki, Mikołaj Kopernik, Krzyżacy, dziedzictwo miasta</i> – <i>portu na Wiśle, flisacy, miasto-twierdza pogranicza</i> <p>I.4.2. Wypracowanie systemu promocji ogólnopolskiej i zagranicznej wspierającej markowe wydarzenia kulturalne Torunia Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>podejmowanie skoordynowanych, wspólnych działań promocyjnych przez organizatorów ponadlokalnych przedsięwzięć artystycznych, wielojęzyczne strony internetowe</i> <p>I.4.3. Wspieranie promocji dzieł artystycznych debiutantów Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>realizacja konkursów na pierwszorzędne dzieło literackie, nagranie muzyczne, dzieło plastyczne, które powstanie w danym roku w Toruniu, i wspieranie jego ogólnopolskiej promocji</i>

CEL STRATEGICZNY II

Aktywizacja kulturalna mieszkańców

<p>II.1. Rozwijanie skutecznej komunikacji z mieszkańcami w celu zwiększenia ich udziału w życiu kulturalnym miasta</p>	<p>II.1.1. Wykorzystanie nowych środków komunikacji w celu dotarcia do odbiorców Przykładowe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>poszukiwanie i wykorzystywanie nowych kanałów komunikacyjnych z odbiorcami adekwatnych do ich kompetencji</i> – <i>realizacja programów wspierających nabywanie kompetencji cyfrowych przez mieszkańców</i> <p>II.1.2. Tworzenie mody na kulturę Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>tworzenie nawyków, pozytywnych doświadczeń oraz „zaraźliwych zachowań” kreowanych przez wzorce osobowe w zakresie udziału w praktykach kulturalnych</i> <p>II.1.3. Realizacja kompleksowej edukacji kulturalnej dla mieszkańców Torunia Przykładowe zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>opracowanie interdyscyplinarnych programów edukacji dla różnych grup docelowych, wiekowych i ich realizacja nie tylko przez instytucje kultury, ale – na pierwszej linii – przez placówki edukacyjne, przedszkola, szkoły podstawowe.td.</i>
<p>II.2. Włączanie mieszkańców</p>	<p>II.2.1. Realizacja wydarzeń kulturalnych opartych na zaangażowaniu twórczym uczestników</p>

<p>w programowanie oferty kulturalnej</p>	<p>Przykładowe zadanie: – realizacja programów działań integracyjnych typu Teatr Seniora zespoły i orkiestry amatorskie, zespoły chóralne itd. – realizacja projektów, programów wsparcia dla uzdolnionej młodzieży pochodzącej ze środowisk wykluczonych</p> <p>II.2.2. Współpraca podmiotów publicznych i prywatnych przedsiębiorstw gospodarczych przy organizacji przedsięwzięć kulturalnych</p> <p>Przykładowe zadanie: – realizacja interdyscyplinarnych działań w ramach corocznych obchodów Święta Miasta i rocznic kopernikańskich obejmujących wspólną organizację widowisk artystycznych, z włączaniem elementów gospodarczych, w tym handlowych</p>
<p>II.3. Budowanie i utrwalanie lokalnej tożsamości mieszkańców poprzez działania kulturalne</p>	<p>II.3.1. Realizacja działań kulturalnych prezentujących i promujących dziedzictwo kulturalne Torunia</p> <p>Przykładowe zadania: – realizacja programów stypendialnych dla mieszkańców miasta Torunia oraz konkursów dla organizacji pozarządowych skupiających się na poznawaniu dziedzictwa kulturalnego miasta i jego poszczególnych jednostek administracyjnych – organizacja wydarzeń plenerowych nawiązujących do folkloru i dziedzictwa flisackiego – realizacja projektów w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Torunia mających na celu pielęgnowanie pamięci o historii miejsc i zasłużonych mieszkańcach</p> <p>II.3.2. Wspieranie i promocja toruńskich artystów</p> <p>Przykładowe zadanie: Programy stypendialne, mikrogranty, konkursy na realizację wybranych działań artystycznych, np. murali</p> <p>II.3.3. Organizacja przedsięwzięć, które wzmacniają więzi międzypokoleniowe i rodzinne</p> <p>Przykładowe zadania: – realizacja festynów i projektów o charakterze warsztatowym – inicjowanie działań typu teatr wielopokoleniowy,</p>
<p>II.4. Integrowanie i zwiększanie poczucia przynależności obywateli do wspólnej europejskiej przestrzeni kulturowej</p>	<p>II.4.1. Realizacja projektów wymiany kulturalnej</p> <p>Przykładowe zadanie: – realizacja programu wymiany artystycznej zespołów młodzieżowych, chórów, grup teatralnych, plenerów malarskich – organizacja zespołów i orkiestr, w tym młodzieżowych z udziałem artystów pochodzących z min. 5 krajów europejskich itp.</p> <p>II.4.2. Realizacja programów rozwijających współdziałanie artystów indywidualnych oraz rezydencji artystycznych</p> <p>Przykładowe zadanie: – programy kilkumiesięcznego pobytu w Toruniu uznanych i debiutujących twórców, również europejskich oraz rezydencji artystycznych dla toruńskich artystów w miastach partnerskich Torunia – realizacja projektów typu artist2artist wspierających nawiązanie i rozwój partnerstwa artystów indywidualnych</p>

CEL STRATEGICZNY III

Poszerzanie przestrzeni dla kultury

<p>III.1. Poszerzanie otwartości i dostępności do kultury</p>	<p>III.1.1. Poprawa dostępności instytucji (obiektów) oraz miejsc w przestrzeni publicznej zarówno dla twórców, jak i odbiorców Przykładowe zadania: – dopasowanie godzin otwarcia instytucji do potrzeb grup docelowych, realizacja działań z elastycznymi cenami biletów, np. bezpłatny udział w próbach generalnych dla zorganizowanych grup młodzieży do 18. roku życia – realizacja działań inicjujących dialog instytucji kultury, organizatorów wydarzeń z uczestnikami</p> <p>III.1.2. Poprawianie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami Przykładowe zadania: – likwidacja barier architektonicznych, pętle indukcyjne – przygotowanie i realizacja działań dla osób niepełnosprawnych, np. niedowidzących, głuchych itp., spektakli, koncertów i wprowadzenie ich do programu instytucji</p>
<p>III.2. Modernizacja i tworzenie nowej infrastruktury instytucji kultury wykorzystywanej na cele działalności kulturalnej</p>	<p>III.2.1. Wspieranie budowy nowych obiektów infrastruktury kulturalnej Przykładowe zadania: – budowa Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE, – budowa mediatek przy szkołach, – budowa sceny plenerowej na Wiśle / Bulwarze Filadelfijskim</p> <p>III.2.2. Modernizacja i remonty obiektów na cele kulturalne, w tym edukację kulturalną, oraz spędzanie czasu wolnego mieszkańców Przykładowe zadanie: - tworzenie różnych modeli hubów kreatywnych – wielodziałowych takich jak – Kulturalny Hub Bydgoskiego Przedmieścia oraz dedykowanych poszczególnym dziedzinom np.: Hub Designu w powiązaniu z Wydziałem Sztuk Pięknych UMK oraz Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu, Galerią Wozownia i Teatrem Baj Pomorski</p>
<p>III.3. Poszerzenie przestrzeni dla twórczej kreacji, rozwój przestrzeni na działalność edukacyjną w obszarze kultury</p>	<p>III.3.1. Tworzenie nowych miejsc oraz uruchamianie działań w miejscach dotychczas niewykorzystywanych do działań kulturalnych Przykładowe zadanie: – realizacja programu działań artystycznych w miejscach publicznych w celu stworzenia możliwości pierwszego kontaktu ze sztuką – działania typu flash mob, minikoncerty na stacji kolejowej, koncerty w tramwajach, performance, spektakle na orlikach itp.</p> <p>III.3.2. Adaptacja miejsc w przestrzeni publicznej na cykliczne plenerowe działania kulturalne Przykładowe zadanie: – wykorzystanie ruin placu Podominikańskiego, przestrzeni w zespołach parkowych, np. Ogród Muzyków, Amfiteatr w Parku Miejskim na Bydgoskim Przedmieściu, scena plenerowa na Wiśle – Bulwar Filadelfijski, scena na lewobrzeżu Torunia - przy ul. Poznańskiej 52 – filia Dworu Artusa – Podgórz, wykorzystanie przestrzeni postindustrialnych</p>
<p>III.4. Tworzenie partnerstw międzysektorowych w celu wzmocnienia konkurencyjności</p>	<p>III.4.1. Tworzenie nowych międzysektorowych partnerstw i sieci podmiotów w kraju i za granicą optymalizujących wspólne wykorzystanie zasobów ludzkich (czas, zaangażowanie i kompetencje pracowników, współpracujących w istniejących sieciach współpracujących</p>

<p>sektora kultury oraz kreatywnego jako czynników wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>	<p><i>ze sobą instytucji i organizacji)</i></p> <p>III.4.2. Tworzenie systemu mecenatu podmiotów gospodarczych</p> <p>Przykładowe zadanie: – <i>stworzenie systemu zachęt dla mecenasów, bonifikat w czynszu lokalu komunalnego, pierwszeństwo w naborach ofert na realizację usług dla miasta</i> – <i>stworzenie platformy artist2business</i></p> <p>III.4.3. Konstruowanie mechanizmów wykorzystania innowacji i kreatywności twórców kultury do rozwoju gospodarczego przedsiębiorstw</p> <p>Przykładowe zadanie: – <i>realizacja konkursów na nowe produkty, których celem jest ochrona środowiska naturalnego, projekty opakowań, gadżetów promocyjnych i reklam, witryn internetowych tworzonych przez studentów i absolwentów Wydziału Sztuk Pięknych UMK, przykładowo najlepsza reklama produktu „Made in Toruń”</i></p>
---	---

III. Uwagi końcowe

Przedstawiony dokument prezentuje wizję kultury służącej celom strategicznym rozwoju miasta i jego mieszkańców w długoletniej perspektywie. Jego ostatnie zmiany były inspirowane działaniami podjętymi w związku z kandydowaniem Torunia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029 i opublikowanymi dokumentami Unii Europejskiej, które znacznie poszerzają katalog celów i zadań stojących przed miastami, którym przyznano ten zaszczytny tytuł. Obok podstawowego celu, którym jest prezentowanie różnorodności kultur europejskich i ich cech wspólnych w celu pogłębiania wzajemnego zrozumienia pomiędzy obywatelami Europy podkreśla się, że tytuł Europejskiej Stolicy Kultury powinien wywołać efekt dźwigni stymulującej szeroko pojęty rozwój miasta. Dlatego też działanie na rzecz rozwoju programu kulturalnego miasta i tworzącego je sektora będzie wywierało trwały wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny. Ponadto warto dodać, że autorzy innych dokumentów strategicznych powstających na terenie Europy i w naszym kraju zwracają coraz mocniej uwagę na znaczenie kultury jako ważnego instrumentu rozwoju demokratycznego społeczeństwa, podstawy budowania więzi międzyludzkich i źródła nowatorstwa w pozostałych sferach życia mieszkańców.

Zaprezentowane w niniejszym projekcie cele strategiczne oraz operacyjne stanowią formę drogowskazu dla podmiotów, które będą realizowały strategię: samorządu miasta Torunia wraz ze wszystkimi działaniami odpowiedzialnymi za kulturę, edukację, dialog społeczny, komunikację i promocję, turystykę i współpracę międzynarodową oraz inwestycje, a także instytucji kultury, organizacji pozarządowych, osób indywidualnych – twórców, przedsiębiorców, uczelni oraz szeroko pojętych odbiorców inicjatyw kulturalnych. W przedstawionej strukturze dokumentu zostały również ujęte propozycje zadań, które będą realizowane w celu ich wypełnienia. Jednak, aby zapewnić optymalną realizację zaproponowanych celów operacyjnych planowane jest opracowanie programów wykonawczych. Każdy z programów będzie określał szczegółowo diagnozę, cele, zadania – działania, projekty, które będą realizowane dla celów szczegółowych programu oraz system ich monitoringu i realizacji. Opracowanie szczegółów każdego programu będzie odbywało się z zapewnieniem udziału poszczególnych grup interesariuszy, zarówno przyszłych realizatorów, jak i odbiorców. Dlatego, też po zakończeniu konsultacji społecznych oraz przyjęciu dokumentu strategii w formie uchwały Rady Miasta Torunia planowane jest rozpoczęcie prac nad przygotowaniem 3-letnich programów wykonawczych określających szczegóły wdrażania Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia do roku 2030, szczególnie na tych obszarach, które powinniśmy rozwijać na drodze do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2029.